

„HAZÁDNAK
RENDÜLETLENÜL
LÉGY HIVE, OH
MAGYAR!”

MAGYARORSZÁGI HIREK

A KANADAI MAGYAR UJSÁG
BUDAPESTI SZERKESZTŐSÉGÉNEK JELENTÉSEI
BUDAPESTI SZERKESZTŐSÉGÜNK Címe: HEGEDŰS SÁNDOR UCCA 18. IV. 2.

„CSONKA
MAGYARORSZÁG
NEM ORSZÁG, EGÉSZ
MAGYARORSZÁG
MENNYSZÁG”

A munkanélküliség okozta a budapesti zavargásokat

A munkanélküliség tüntetése véget ért. Egy halott, három száz sebesült maradt a porondon, összetörték egy csomó cég táblát, szétzúzták egy néhány márványasztalt, felgyújtottak egy két vagy három autót. Másnap újra tüntetés volt. A rendőrség a legnagyobb eréllyel tartotta fenn a rendet. Az uccán arról susogtak, hogy néhány nap múlva a tüntetések újra meg fognak ismétlődni. Ideges és izgatott volt egész Budapest, mert mindenki érezte, hogy a tüntetéssel és a zavargásokkal nem intézhető el még semmi.

A munkanélküliség igazán nem különlegesen magyar jelenség. Németországban 3 millió, Angliában kétféle, Amerikában négymillió munkanélküli van. Ha ehhez még hozzávesszük Európában több államnak munkanélküleit, úgy hozzávetőleges számítás szerint legalább 15 millió ember hiába szeretne is dolgozni, nem tud munkálatához jutni. Az egyik kímát az a helyzet, hogy a munkanélküliség egymással kezelt nyújtának, majdnem körül tudnak fenni az egész földgömböt.

A magyar munkanélküliség száma ezek mögött az óriási számok mögött eltörpül, ami természetesen nem jelenti még azt, hogy az óháza nyomorúsága jelentéktelen lenne. A kétségkívül, hogy Franciaországban kívül egész Európában veszedelmes járvány a munkanélküliség és erősen legyöngyít minden ország gazdasági erejét.

A szociáldemokratárhoz tartozó munkások már több alkalommal tárgyaltak a miniszterelnökkel és egészen új gazdaságpolitika bevezetését követelték. Előszörben azt kívánták, hogy az önhíbfajukon kívül

munkanélküli tömegek munkanélküli segélyt kapjanak. Az ország anyagi ereje ezt a megoldást nem engedi meg, de különben is ez a rendszer katasztrofálisan járt minden olyan országban, ahol bevezették. Egy nagyobb család például annyi munkanélküli segélyt tud össze szedni, hogy nem fizetődik ki számára a munka. A munkanélküliséget jutalmazni mindig hiába.

A magyar hatóságok inkább arra gondoltak, hogy nagyarányú munkákat indítsanak meg és így juttassák az embereket munkálatához. Ez helyes rendszer is volna, sajnos azonban annyi munkát kiadni lehetetlen, hogy ennek révén minden munkanélkülit alkalmazzunk. Nagy baj az is, hogy eddig nem sikerült felvenni a nagy külföldi beruházó kölcsönt, ellenben a Kanadai Magyar Ujságot most úgy informálták, hogy ebben a kérdésben hamarosan eredmények lesznek. A kormány azt szeretné, ha még az őszi parlamenti ciklus előtt el lehetne intézni a nagy kölcsön felvételét.

A munkások másik nagy kívánsága az, hogy a munkaidőt rövidítsék meg, mert fejlődik a termelés és ha a termelés mellett a régi munkaidő megmarad, úgy munkanélküliséget idéz elő. Kis Magyarországon ezeket a kérdéseket egyedül igazán nem oldhatja meg. Ford volt az, aki először felvetette ezt a kérdést és még a hatalmas Amerika sem tudott a mai napig ezzel a problémával megbirkózni.

Ami magát a szeptember elseji budapesti tüntetést illeti, annak tanulságait le kell vonni. A hatóságok féltek attól, hogy a tömeg indulatait nem tudják féken tartani és ezért nem engedték meg a nyilvános

felvonulást és a népgyűléseket. A munkások ezért a járdán vonultak fel és a Városligetben olyan zavargások fordultak elő, hogy a rendőrség most úgy mutat rá erre a felvonulásra, mint a legnagyobb bizonyítékra. Ha meg lett volna a felvonulás szerintük a tömeg összezuzott volna mindent. Ezzel szemben a szociáldemokrata munkásság vezetői azt fejtették, hogy abban az esetben, ha ők rendezték volna a felvonulást, úgy a felvonulók ellenőrizni tudták volna és a közük keveredett kommunistákat lehetetlennek tették volna.

Az kétségtelen, hogy a kommunista és a szélsőséges elemek sokkal erősebbek, mint kezdetben gondolni lehetett. Egész bizonyos, hogy Moszkvából nagyon sok kommunista pénzelt, különösen az ifjúmunkások körében akadnak elég számon, akik mindenféle felforgatásra kaphatók. Ezek azután a munkanélküliek közt dolgoznak. Igen sok derék munkásember van, aki hosszú

hónapok óta nem tud családjának kenyeret szerezni és így hajlik a Moszkvából pénzelt izgatott ugratására. A szociálisták sem tudták, hogy a felforgató elemek ilyen nagy erőt tudnak kifejteni. Eppen ezért, nagyon kell vigyázni, nehogy könnyelműen megindított mozgalmak újra legyőzhetetlen bajt és veszedelmet hozzanak az országba.

A munkanélküliség kérdése nem rendőri probléma. Ezt érzi és tudja mindenki. A rendőrök, csendőrök és a katonaság csak arra jók, hogy a rendet fenntartsák. Mindig csak arról volt szó, hogy újabb és újabb munkákat kell kiadni. E mellett olyan gazdasági politikát kívánnak bevezetni, hogy a magántőke is ki tudja venni a részét a termelés megindításából.

Kemény tél előtt állunk. Nagy próbája lesz ez az országnak. Minden embernek össze kell fognia, hogy ezen az újabb megpróbáltatáson keresztül tudjuk küzdeni magunkat.

PAIZS ÖDÖN

Nagy feltűnést keltett a kanadai buza az Óházában

Kanadának és Magyarországnak közös nagy gondja: a mezőgazdasági termelés nagy válsága, amely egyformán sújtja ezt a két, egymástól annyira távollevő országot. A buza, a liszt árának zuhanása, a nehézség, közös probléma. Bár Magyarországon mindent elkövetnek, hogy ipart teremtsenek vízdóvmakkal, a magyar termékek nagy propagálásával, az ország egész népességének jóléte mégis mondhatjuk, hogy a terméstől függ. Illetve azt, hogy a terméstől függ, csak azelőtt mondhattuk. Most megváltozott a helyzet. Nem elég, hogy terem, az se elég, hogy jó minőségű az a buza, a világpiac helyzete dönti mégis el, az értékesítés lehetőségét és bizony ezen a téren mostanában nagyon is sok csatlódás ér a gazdasághoz, az egész országot.

Nehéz a kivétel, ma mindenhol nehéz, még a nagyszerűen megszervezett kanadai és argentin kereskedelem elé is súlyos nehézségek tornyosulnak. De százszorosán nehezebb a mi helyzetünk. Agrár államokkal körülvett kicsi kis gazdasági terület igazán csak a legnagyobb nehézséggel boldogul a tengerentúli konkurrensekkel szemben.

Az Óháza nem tudja, hogy buzafeleslegével mit csináljon, annál megdöbbentőbb tehát, hogy az idén lisztet importáltak Magyarországra — Kanadából. Budapesti pékek hoztak egyelőre tíz zsákkal „Manitoba” lisztet. Tehát úgy látszik, nincs Kanada olyan nagy mennyiségű buza, hogy onnan ne lehetne érdemes lisztet hozni Magyarországra, az acélos buza, a legjobb nullás liszt hazájába. A pékek azonban azt állítják, hogy ugy az acélos buza, mint a híres nevezetes magyar liszt körül komoly bajok

vannak. Rendszertelenül, megfélelő ellenőrzés nélkül kezdődött a buzaexportálás és a gazdasági bizonytalanság és nem minőségi javításra törekedtek. Ennek eredménye azután a liszt minőségének romlása volt. A pékek nálunk a háborús években, de még azután is soká nem süthettek fehér süteményt. Keverni kellett a lisztet, nem volt szabad legfinomabb minőségűre öltetni. Amikor azután újra azt süthették, amit akartak, akkor vették észre, hogy már szó sincs arról, hogy a mi lisztünk olyan elsőrendű volna, mint valamikor régen. Pannaszokdák, próbáltak áttérni más malmokhoz — és végül Manitoba buzákat hozattak, hogy azzal keverjék és javítsák fel a magyar lisztet.

Nem kell azonban egyelőre a Manitoba buza konkurrenciájától félni Magyarországon. Már csak azért sem kell, mert az a mire eljött hozzánk, irtózatos drága. Hatvan pengő métermázsája. De a pékek be akarják bizonyítani, hogy nem ők az okai a sütemény leromlásának és ezért próbálják hozattak kanadai lisztet.

A kanadai liszt bemutatkozásának Budapesti példaadó hirtelensége volt. A gazdák és a malmok is látták, hogy a verseny most már nemcsak egyes vidékekre, vagy egyes országokra, hanem egész világszerte között folyik. És ez a verseny mindig a feltétlenül a legjobb győzelmevel végződik. Eppen ezért a gazdák alkalmazkodnak majd a mezőgazdasági kamarák utasításához, ráternek a buza minőségi feljavításra fel vezető utra, a malmok is belátják, hogy piacra csak a legjobb árut lehet dobni és azt a tisztább lisztet, ami Kanadából idejött, még újabb tíz zsák se fogja követni, nemhogy buzákat, vagy lisztet karnának nagyban behozni. Sőt

ellenkezőleg, versenyezni akarnak a Manitobával, mert ha olyan merész álmunk nincsenek is, hogy tengerentúl vegyünk fel Kanadát a versenyt,

a közeli szomszédságban meg akarjuk védeni a magyar buza ősit piacait és régi jó hírét.

—zs—

Hétről-hétre

Az elmúlt hét dicsőséges nagy eseménye a magyar vízilabda csapat győzelme Németországban. Mult héten ment ki Nürnbergbe a magyar válogatott csapat, hogy a német, francia, angol, belga és svéd csapatokkal szemben bizonyítsa a magyar vízilabdás nagyszerű fölényét és hozza a Klebelsberg Kupát, amit a kultuszminiszter mult évben alapított és amit az első Budapesti rendezett hatos tornán meg is védtek a magyar sportfiúk. Izgatottan indult utunk a csapat, de izgatottan várta az eredményt az egész magyar társadalom is, mert a tavalyi váratlan vereség után a világ bajnok németek ugyancsak készülődtek a győzelemre.

A franciákat, angolokat, svédek és belgákat fölényesen le is verte a magyar csapat, de még a németek is veretlenek voltak és a velük való összehasonlás volt a legsúlyosabb feladat. A küzdelem idegen pályán, elcsúszott hangulatu, a maga csapatát lelkesen drukkolt a német közönség előtt 4:1 arányú nagyszerű magyar győzelemmel végződött. Az árbocra felzáradt a magyar zászló, a nürnbergi pályán felhangzott a magyar Himnusz az egész világ sportolójának elismerése jutott a magyar fiúknak jól megérdemelt osztályrészt.

Nürnbergben a német vereséget busuló közönség nem ünnepelte persze a magyar fiukat valami lelkesen, de annál pompásabb fogadtatásban volt részükhöz, itthon, amikor megérkeztek. Ott volt Klebelsberg miniszterrel a magyar sporttársadalom vezetői mindenki, akik megköszönték a fiúknak, hogy ilyen sikerrel küzdöttek a magyar elsőbbségért.

Az óházai újságok még mindig sokat foglalkoznak Albrecht főherceg házasságával, ami a mult heteknek volt szenzációja. A helyzet jelenleg az, hogy a főherceg szülei nem vesznek a házasságról tudomást és hogy úgy Zita királyné, mint a spanyol király jóakarata szerencse kívánatainak hírére megcáfolták. Albrecht főherceg azonban szeretné, ha az ellentétet elsimulnának és ezért repülőgépen állítólag Spanyolországba utazott, hogy Zita királynének és unokatestvérének, a spanyol királynak közbenjárását kérje a szülei ellenállásának leküzdésére. Miután azonban Spanyolországban sem kapta meg a várt támogatást Albrecht házassága teljesen kalandossá vált.

A gabonát már meg is őrölték, de a kapás növények és a szőlő állásáról még vetés jelenések számolnak be. A kicsépezt búzánál megállapították, hogy mint azt az aratás-

kor gondolták. Viszont a rozs gyengébb, mert a szemek nem elég teltek. Az árpáról és zabról még nem tudnak végleges képet nyújtani, mert a cséplés még nem fejeződött be. Az utolsó három hét esőzései megjavították a kukoricát, de bizony már elkészt az eső és nem tudott lényeges többletet elérni. Viszont a burgonyát 1,350,000 mázsával, a cukorrépát egymillió mázsával javította meg az esőzés. Egyáltalában a kerti vetemények közül

is a késői fajták javultak, amit azonban már szedtek, annak hozama eléggé gyenge. A szőlők nagyon szépen javultak és nagykorúsági jelentés szerint nagy a kereslet, s jó kivételre van kilátás.

Sok tíz volt az elmúlt héten országjáró, így két hét óta ég Kiskőrös mellett egy ingovány, amelynek tőzeges talaja valóságos lángtengerre változott. Nemcsak az örködi pusztát tulajdonosa hanem az egész környék igyekszik a csendőrség és katonaság önfeláldozó segítségével a pusztításnak gátat vetni. Eddig kétszáz hold ég, rémes forrás és füst árasztja el az egész környéket. Az égő területet körülárkolták. Az égő oltására gondolni sem lehet és attól félnék, hogy még hetekig ég majd ez a hatalmas terület.

MAGYAROK! — TUDJÁKE AZT, HOGY AZ

Empire Életbiztosító Társaság saskatchewan igazgatója magyar származású ember, hogy az Empire Életbiztosító Társaság Kanada egyik legerősebb biztosító intézete, hogy egy 20 éves biztosítás által előnyösen takaríthatja meg pénzét, védheti meg pénzbőlleg családját, és magas „osztalék-kamatot” élvezhet megtakarított pénze után. — Ha Ön szereti a családját és komolyan veszi az életet, úgy ne hagyja magát biztosítás nélkül, hanem írjon azonnal magyarul a következő címre:

GOLDSTEIN JENŐ kerületi igazgató

405 Birke Building SASKATOON, Sask. Telefon: 5875

SCHLEIER JANOS

ÓHAZAI SZAKKEPZETT MAGYAR-NEMET BORBELYMESTER

Winnipegben a St. Marys Ave. 210 alatt (a Main St. és a CNR. állomás közötti utcaközben)

uj üzletet nyitott

és ezután is kéri a winniepi honfitársak pártfogását.

FORDULJON TELJES BIZALOMMAL HOZZÁNK UTLEVELEK, HAJÓJEGYEK, BEUTAZÁSI ENGEDÉLYEK KÖZJEGYZŐI MEGHATÁROLTÁZÁSOK ÜGYESEN IRODÁNK minden ügyes-bajos dolgában gyorsan és pontosan eljár és lelkismeretes elintézésről biztosítja...

H. SCHUMACHER, kir. közjegyző

GLAUG ISTVAN, a magyar osztály vezetője REGINA, SASK.

1607 Eleventh Ave.

Magyar embernek föld kell!

Akármielyen összeget keresett már, mióta Kanadában van, akármielyen összeget hozott az Óházából, vagy az Egyesült Államokból, van földünk egy a bugyellárisához, mint a tohob séghez. \$25,00 lefizetés mellett \$6,000-tól 10 dolláros holdankénti árban vehet földet, amelybe 4 évig nem kell semmit fizetni. A föld léte már sok megtelepedett magyar család bizonyítja. — Vannak továbbá 30—50 dolláros öntözött földek, amelybe 7%-ot előre le kell fizetni, a fennmaradt összeget pedig kedvező feltételek mellett, amit a biztos természet hozó földkeblől kényelmesen és hamarosan ki lehet fizetni. — Ha tehát elhatározott szándéka, hogy ezután is a más munkán, hanem a saját maga gazdálga, a maga ura akar lenni, úgy írjon még ma részletekért és felvilágosításért. HAJÓJEGYEK, PÉNZKÖLDES, BEVANDORLÁSI ENGEDÉLYEK ROKONOK SZÁMÁRA, TÖZ ÉS ÉLETBIZTOSÍTÁSOK

S Z A K A C S G A B O R I R O D A J A K I P L I N G , S A S K . B O X : 30.

FIGYELEM! BIZTOS JÖVŐ!

The Colonist's Service Association Limited

CALGARY, 812 1. Street East, Alberta.

Nyugatkanada legkiterjedtebb MAGYAR telepítő és pénzügyi vállalkozás INGYENES MUNKAKÖZVETÍTÉS.

25 dollár lefizetés mellett bárkinek adok 100 acre kitérő buza-területet Alberta legjobb vidékén. Az első négy évben nem kell semmit fizetni való nincs. Földet ára akoranként 5—10 dollár. Elővételre le kell fizetni, de a földet azonnal meg lehet vásárolni. Eddig 200 megtelepedett magyar család bizonyítja a földet jószágát.

Calgarytól keletre esik mérföldre kitérő terület borodalmaként eladva adok bárkinek 100 acre kitérő buza és szőlőterületet földet akoranként 30—50 dollár vételáron. Lefizetés a vételár 7%-a. A hátrébb igen kedvező feltételekkel fizetendő. Bárkinek, aki ezen földkeblől vásárol, adok földmunkára használtatásra egyezer dollár segélyt és feladatok, bevétel a teljesen elkészített 30 acre földet későbbi visszafizetésére. Bővebb felvilágosításért forduljon az Irodához.

PÉNZKÖLDES, BEUTAZÁSI PAPIROK BESZERZÉSE, ÜGYVEDI ÉS KÖZJEGYZŐI SZOLGÁLAT

CANADIAN PACIFIC STEAMSHIPS

Karácsonyi társasutazások az Óházába

Ha karácsonyra avagy újévre haza, szándékozik utazni, már legjobb ha most megteszi az előkészületeket, hogy az innepkre szerettel köztől lehessen.

Külön társasutazásokat rendezünk Európába és kétszázéval megteremtjük utazóit, a hazatéréshez szükséges iratokat, valamint visszatérési engedélyt.

Legújabb, olajtűtő kazánokkal felszerelt „DUCHESS” és „EMPRESS” gőzösök a legnagyobbak és leggyorsabbak Kanada és Európa között.

„PREPAID” hajójegyeket olcsó áron adunk az Európából jövő bevándorlók részére. BEVANDORLÁSI ENGEDÉLYEKET díjmentesen beszerzünk.

Bővebb felvilágosításért forduljon a legközelebbi CPR ügynökséghez vagy írjon közvetlenül az alábbi címek egyikére

CANADIAN PACIFIC STEAMSHIPS, Room 108A, C.P.R. Bldg. EDMONTON, ALTA.

CANADIAN PACIFIC STEAMSHIPS, C.P.R. Bldg. SASKATOON, SASK.

VAGY

W. C. Casey
Steamship General Passenger Agent,
372 Main Street WINNIPEG, MAN.

Ha pénzt csak küldeni az Óházába élő rokonainak, továbbbátassza a Canadian Pacific Express Company útján!

Minden háznál legyen **“DIANA” SÓBORSZESZ**